

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

3:dje årg.

Den 20 Juli 1902.

N:o 42

Återgiftvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Geskel Saloman* (med 2 illustrationer). *Det nyaste Bismarcksmonumentet* (med 1 illustration). *En donerad konstsamling* (med 1 porträtt). *Norskt, gammaldags bondbölopp* (med 1 illustration). *Caballero Sambo*. *Berättelse från San Domingo af Wilhelm Hagqvist*, original för HVAR 8 DAG. *Ett storartadt badhus* (med 1 illustration). *Svenska ur-utställning n* (med 1 illustration). *Den svenske segraren i Kiel* (med 2 illustrationer). *Nykterhetsmötena i hufvudstad n* (med 24 illustrationer). *Internationella tr. usportarbetarkongressen* (med 1 illustration). *Värdens nordligaste kafé* (med 1 illustration). *Stockholms planteringar* (med 5 illustrationer). *Veckans porträttgalleri* (med 12 porträtt). **HVAR 8 DAGS** *Novellblad XVII: Aprilväder*. *En kort kärleks-historia*. Öfersättning för HVAR 8 DAG.

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

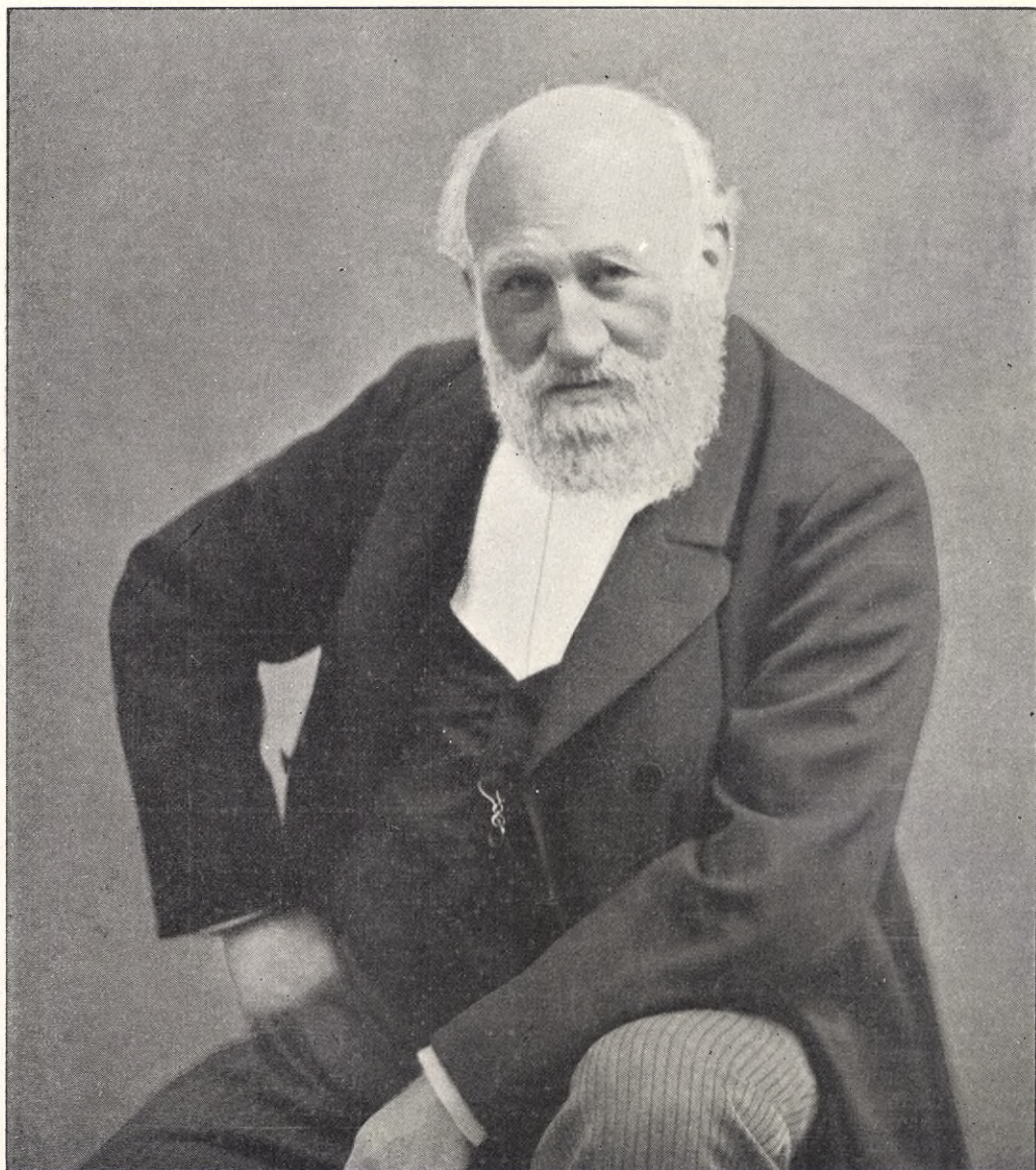

Foto. Jonason, Göteborg.

PROFESSOR GESKEL SALOMAN. †

GESKEL SALOMAN. †

När målaren och konstforskaren professor Geskel Saloman helt nyligen en vacker sommar-dag i det fridfulla Båstad, på hvilken plats han ämnade tillbringa någon tid, lade sitt hvita hufvud till hvila, var det ett långt och lyckligt lif, som utslocknade.

Ty det är ju få människor förunnadt att uppnå den höga åldern af 81 år, och det faller på ännu färre människors lott att så godt som till den sista stunden kunna arbeta och verka. Men icke nog härmed! En mild försyn hade skänkt Geskel Saloman den konstnärliga förmågan, som visserligen medför, när den skall upparbetas och brukas, mycken möda och många hårda strider, men ock en stoltare, mera hel segerglädje än hvad troligen kan vinnas genom några andra medel. Och försynen hade vidare länkat konstnärens öden så, att han, utan några svårare motgångar eller några kropp och själ nedsättande försakelser, kunde odeladt ägna sig åt det kall, hvartil han af allt sitt jag kände sig dragen.

Geskel Saloman hade sålunda försynen att tacka för mycket, och han var säkert den förste, som erkände sin skuld. Men hvad hjälper all medgång, som faller på ens lott, om man själf icke vill något, icke sätter in sina krafter på ett mål, icke håller ut i kampen, icke tager lärdom och uppfostrar sig själf? Och hvad är ändå det hela bevändt, om man icke har en mild och filosofisk blick på lifvet — hvilket icke utesluter, att man kan ha stål i sinnet och eld i blodet — om man icke är en god människa?

Professor Geskel Saloman var så beskaffad. Han hade en sällsynt energi, som understöddes af utmärkta kroppskrafter, han var en tänkare och gentleman. Det är alltså icke underligt, att han räknade idel vänner, och att han i fjol, när han uppnått 80 år, blef föremål för en storartad hyllning både från de äldres och de yngres sida. Och detta, fastän han icke var någon af målarkonstens störste, om han också utfört många framstående saker, värda beundran.

Saloman var, som bekant, bördig från Slesvig och erhöi sin konstnärliga utbildning i Köpenhamn. Han kom vid 29 års ålder af en händelse till Göteborg, som marskalk vid en sin broders bröllop, och — detta berättade den gamle med egen mun en gång för den, som skrifer dessa rader — »då jag icke hade något annat att gifva i bröllopgåfva, tecknade jag ett porträtt och skänkte det...» Men detta porträtt gjorde, att den unge artisten erhöi en mängd beställningar, så att han beslöt sig för att kvarstanna i Sverige.

Det kan i detta samband nämnas, att Saloman var en af dem, som mest bidrogo till bildandet och utvecklingen af Göteborgs konstförening, att han grundade och var förste lärare i Göteborgs museums rit-skola — och att han på alla sätt verkade för konst-intresset i den städse lifaktiga Götastaden. I Göteborgs museum sitter också den gamles själfporträtt, inköpt för några år sedan.

Saloman, som i midten af 1850-talet studerade i Paris och sedermera vistades i Alger, flyttade 1871 till Stockholm, där han 1874 blef vice professor vid Akademien för de fria konsterna.

Geskel Saloman var porträtt- och genremålare. Som porträttmålare utförde han sina kanske allra bästa saker på de senare åren, i det att det blef en allt djupare karaktäristik i hans arbeten. Äfven han, den gamle, som uppvuxit och studerat under helt

andra konstnärliga förhållanden än nutidens, tog nog intryck af våra dagars sätt att se, kanske mera än att utföra — fastän han själf väl icke ville precis erkänna detta.

Som genremålare utförde han många vackra kompositioner, noggranna, icke så litet arrangerade, men icke sällan vittnande om mycken känsla och alltid om mycken omtanke. Det är den äldre, danska skolan man ser framför sig i Salomans genrestycken, med dess omständlighet och dess tyngd, men ock med dess upphöjda syn på tingen och dess sträfvan efter pittoresk verkan.

Bland Salomans genremålningar märkas särskildt några med historiska ämnen. Hedersplatsen här ibland intages väl af »Segrarnes hemkomst», 1882, en tafla, hvarpå konstnären själf satte åtskilligt värde — »ty jag har i den nedlagt mycket af mina tankar och känslor»...

Men för Geskel Saloman var penseln icke nog. Han behöfde äfven boken och den allvarliga vetenskapen. Han var konstforskare, och en känd och erkänd forskare, outtröttlig på k. biblioteket i Stockholm, outtröttlig i att utgifva det ena arbetet efter det andra om Venus från Milo, om hvilken bildstod han framlade många hypoteser, men alltid med samma glada mod, samma konstnärliga entusiasm!

Ett lyckligt lif — och en lycklig död! Endast några dagars sjukdom. Arbetskraft och arbetslust, planer och förhoppningar till det sista — och hågkomst hos en och hvar, som kommit i beröring med den gamle konstnären.

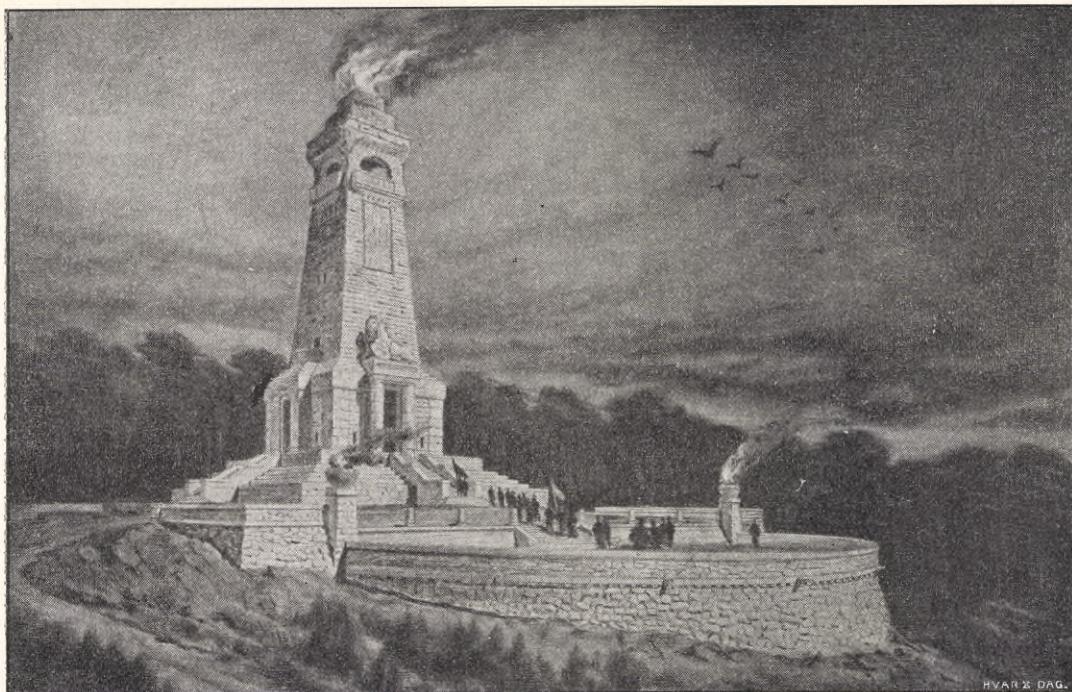
O. R.

»SEGRARNES HEMKOMST».

Oljemålning af prof. G. SALOMAN.

DET NYASTE BISMARCKSMONUMENTET PÅ MÜGGELBERGEN INVID BERLIN.

HVARX DAG.

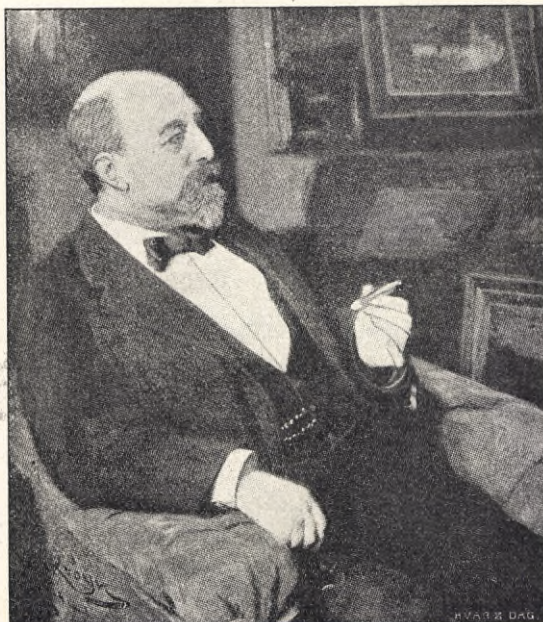
Grundstenen till ett nytt minnesmärke öfver Bismarck lägges i dessa dagar på den högsta punkten i närheten af Berlin, de härligt, vid grönskande stränder belägna Muggelbergen, vid den poetiska Müggelsjön. Monumentet har tillkommit genom en särskildt för detta ändamål bildad förening, »Bismarckwarte», och skall vara rest under loppet af detta år. Vår illustration visar det af kajsaren godkända utkastet, efter offentlig täflan, af den kände Berlinerarkitekten Otto Rietz, hvilken äfven erhållit uppdrag att utföra monumentet. Minnesmärket består af ett 30 meter högt torn med väldig plattform. På nationella högtidsdagar skola här stora eldar tändas, såsom bruket är vid alla i Tyskland till den store mannens minne upprättade minnesmärken. Öfver en vidsträckt terrass kommer man genom en hög, af ett lejon bevakad portal in i en minnesshall, där en staty af Bismarck samt byster af flera dennes berömda samtida skola uppställas. Materialet till denna praktbyggnad lämnas de i närheten af Muggelbergen befintliga Rüdssdorfer-kalkstensbrotten. Kostnaderna för det hela, belöpande sig till 130,000 Mk, hafva åstadkommit genom privatinsamlingar i trakten. Det imponerande verket skall säkerligen ej endast med sina kolossala dimensioner utan också med de ädla, enkla, fint harmonierande linjerna blifva värdigt den store Rikskanslern.

EN DONERAD KONSTSAMLING.

Den i Köpenhamn bosatte fabrikören Hirschsprung, ägare till den äfven i Sverige mycket bekanta tobaksfirman med samma namn, har nyligen och ännu under lifstiden donerat sin stora och högst värdefulla konstsamling till danska staten.

Samlingarne omfatta skulptur, teckningar och målningar, dessa senare utgörande ett enastående urval bland de främsta namnen Danmark ägt inom målarkonstens historia från Eckersberg och Marstrand till närvarande tid. De äro nu utställda i och upptaga helt Charlottenborgs palais, besökta af de med gåfvan i och för sig högeligen belättna Köpenhamnare, liksom af konstintresserade från andra land. Allt borde ju sålunda vara godt och väl, men så är ej förhållandet. Herr Hirschsprung har nämligen vid donationen fäst ett litet villkor — det att staten och kommunen gemensamt skola bekosta en särskild museibyggnad för dessa samlingar. Häröfver skrifves och talas mycket i Köpenhamn. Man anser å ena sidan att stat eller stad ej har råd till dylika utgifter för närvarande, medan man å den andra gör gällande att det allmänna ej har råd att afböja en så storartad gåfva, trots det betungande villkoret.

Intressant skall blifva att se utgången af saken som ju och här i landet mycket uppmärksammas. I öfrigt för den osökt tankarne till en liknande donation i Göteborg — ehuru där utan dylika villkor. Har männe dessa sistberörda samlings beslutade öde haft någon inverkan å den danske mæcenatens bestämmelser?

Efter repr. af Kröyers porträtt i olja a,

FABRIKANT HIRSCHSPRUNG.

NORSKT, GAMMALDAGS BONDBRÖLLOP.

Åker, fotograf.

S:t HANSEFESTEN firades nyligen i Lillehammer med anordnande af ett bondbröllop i gammaldags stil. »Brudhuset» var den byggnad, i hvilken de Sandvigska samlingsarna äro inrymda, och dit; drog det höggradigtroreska bröllopslaget till häst och till fots, d. v. s. de norska »jenterne» redo och hästame leddes af kända »gutter». Dräkterna voro ur samlingsarna i fråga och representanterna, af allehanda tider och trakter i Norge. HVAR 8 DAC, som räknar många vännar äfven å andra sidan Kölen, har velat fästa uppmärksamheten vid dessa särdeles sevärdade samlings, då ju svenska turister tjöt och ofta besöka den lilla staden och dess vackra omnejd.

CABALLERO SAMBO.

Berättelse från San Domingo af *Wilhelm Hagqvist*. Original för HVAR 8 DAG.

Klockorna i Puerto Plasas katedral ringde till högmässa, då vårt fartyg med uppgigade råsegel och den blågula svenska flaggan fladdrande från gaffelnocken svängde om den i hafvet utskjutande bergklinten, hvilken gjorde tjänst som vågbrytare för stadens hamn och där ett gammalmodigt hvitrappadt kastell bevakade inloppet.

Medan fartyget ännu af sin egen fart gled in i smult vatten undan den ute på hafvet rådande nordostpassaden och styrmannen stod med en hammare i handen på backen färdig att vid första signal slå loss sprinten, som fasthöll ankaret ombord, syntes en egendomligt klädd neger komma roende ut mot fartyget i ett slags fyrkantig farkost, hopplappad som det tycktes af en flat botten och fyra enkla bräder. När han kommit upp till sidan af fartyget, band han fast sin båt i ett röstjärn och kom upp på däck stol och gravitetisk som en imperator med en gammal utsliten soldatkappa öfver axlarna och en smutsig, men fjäderprydd panamahatt neddragen öfver ena örat. Under kappan stucko hans bara ben fram och ett par byxor, som voro så trasiga, att det var omöjligt att afgöra, hur långt de ursprungligen räckt. Han hälsade med en ceremoniös bugning och presenterade sig på dålig engelska:

— Caballero Sambo. Vara kapten på hafvet, men nu utan skepp. Varit på Barbados, Cuba och Porto Rico. Mig tala engelska mycket bra, you understand.

Han mönstrade allt ombord med närgången nyfikenhet och öppnade till och med sjömanskistorna i skansen för att undersöka hvad de innehöll. Och då han fick se något som var grannt i hans ögon, en kolorerad plansch eller ett brokigt klädesplagg och dylikt, tiggde han ägaren så enträget om detsamma, att han ofta fick det mot löfte om någon återtjänst såsom att köpa whisky eller rom eller att föra ombord litet apelsiner eller vackra västindiska snäckor. Och han uppfyllde alltid sina löften; han var ytterst tjänstaktig och ägnade hela sin tid och sitt intresse åt vårt fartyg. Kaptenen hade han emellertid stor respekt för, och vi sökte förgäves öfvertala honom att inlära några svenska glosor för att sedan gå och uppvakta kaptenen. För hvarje gång ett sådant försök gjordes, skakade han mistroget på hufvudet och menade, att vi sökte få honom till att säga något opassande, som han kunde komma i obehag för. Han hade förut varit ute för det på ett engelskt fartyg och då fått huden full med stryk. Och så kom han att berätta hela sin historia för oss.

* * *

Han var född i Puerto Plata och hade börjat att förtjäna sitt bröd med att hjälpa till med fartygs lossning och lastning i hamnen. Det kom visserligen ej så många fartyg på året, men när det kom något, kunde han förtjäna in så mycket, att det räckte ett par månader. Ibland kunde han äfven få följa med ett fartyg, som skulle till den närliggande lastageplatsen Cabaret för att lasta mahogny, och då en dylik svår lastning plögade vara minst en hel månad, kunde han på sin arbetsförtjänst samla ihop rätt stora summor. Och han hade redan valt sig en käresta, lilla Marguerita, som var åtskilliga år yngre än han och ännu bara flickebarnet, och med henne tänkte han sätta bo och bilda familj och bli en stadgad och ansedd medborgare i Puerto Plata.

Men hafvet lockade honom till dårskaper. Han fann det så frestande att följa med de stora skeppen, när de spände ut sina hvita segelmassor och styrde långt hän mot den blåa synranden. Och en dag tog han ett ömt farväl af sin älskade och följde som kockspojke med en kustfarare till Cuba och Puerto Rico och kom slutligen till Barbados. Här såg han i Bridgetowns hamn en sådan massa af stora och präktiga fartyg, hvilka lågo och väntade på lastorder, att han beslöt sig för att följa med ett af dessa, en engelsk fullriggare med bländande hvitt skrof, som i hans tycke var det vackraste fartyg, han någonsin sett. Han lyckades också erhålla hyra på detta, och en dag lyfte det ankar och seglade norrut.

Sambos hjärta jublade. Han visste, att fartyget, som var destineradt till en nordamerikansk hamn, skulle passera hans hemlands kust, och var stolt öfver att då vara ombord på ett så ståtligt fartyg, som måste väcka beundran i hela Puerto Plata. Men samtidigt grubblade han äfven öfver hur han skulle låta sina vänner där och framför allt lilla Marguerita få veta, att han var ombord på det vackra fartyget, och han fantiserade, att det var han, som var kapten och nu kom med ett eget stort skepp för att slå sin fädernestad med häpnad. Och så skulle han hämta lilla Marguerita ombord och segla till hafs med henne långt bort till främmande länder, hvilka hans fantasi utmålade med ett sagoaktigt skimmer.

Den dagen, då man såg det pyramidformiga berget, vid hvars fot Puerto Plata är belägen, afteckna sig mot de öfriga landkonturerna vid San Domingos norra kust, stod Sambo till rors. Det var efter åtta glas på aftonen, och kaptenen var nere i kajutan och superade jämte förste styrmannen, medan andre styrmannen, som hade vakten, satt och slöade i skuggan af seglen i lovart, där det var svalt och skönt af den friska hafsvinden. Sambo styrde efter kompassen, men han kunde ej taga sina ögon från landkonturerna i lä, och i samma mån som hans uppmärksamhet för hvad han hade för händer förminskades, började fartyget gira mer och mer mot land, och slutligen stäfvade det rakt in mot Puerto Plata.

Sambo såg seglen svälla, sedan vinden låg mera akterifrån, och staden, där hans Marguerita bodde, framstod allt tydligare med sina små hvita hus på bergsluttningen åt hafvet. Nu höll han stadig kurs; instinktmässigt snurrade han på ratten med ögat ständigt fäst på staden, och så säkert hade han aldrig styrt tillförne. Hans ögon glänste och hans näsborrar vidgade sig som på en häst, som är färdig att taga ett djärft språng, och han stod färdig att ropa Margueritas namn, ifall han fick se henne nere vid stranden.

Men plötsligt grep en hård hand tag i hans axel och slungade honom bort från ratten. Det var kaptenen, som på kompassen nere i kajutan märkt afvikningen från kursen och då genast skyndat upp på däck.

— Vet ni inte hvad ni gör, röt kaptenen och snurrade om ratten igen. Hvar är styrmannen?

Men Sambo var icke genast inne i situationen. Hans ögon sprutade eld, och det rann honom i sinnet, hur han en gång blifvit pryglad, då han narrats att säga något opassande till kaptenen, och med ett hest vrålande störtade han sig öfver kaptenen och slog honom till däck.

Några ögonblick därefter satt Sambo slagen i

järn vid stormasten. Öfver relingen såg han den höga bergstoppen öfver Puerto Plata försvinna akterut, och sedan såg han på ett par veckor intet annat än himmelen, dagens sol och nattens stjärnor, och mesanmastens segelställning med vimpeln på toppspiran, som visade hur vinden blåste.

I första hamn öfverlämnades han till myndigheterna och sattes i fängelse. Han blef dömd till ett par års tukthus, och när han efter aftjänadt straff kom tillbaka till Puerto Plata, var han en underlig man, som fantiserade öfver, att han var något stort, men han var omöjlig till stadigt arbete och lyckades aldrig förtjäna så mycket pengar, att han kunde erbjuda ett hem åt Marguerita, som hela tiden väntat på honom.

* * *

Sambo talade mycket gärna om Marguerita, då han var ombord hos oss, och vi började litet hvar få intresse för henne, så att vi önskade se henne. Men Sambo var rädd om henne som om en ädelsten, och ville aldrig taga henne med ombord eller föra oss till hennes hem, då vi gingo i land.

Men en afton, då några af besättningen voro uppe i staden och lämnat Sambo efter sig på en krog, träffade de på en afsides gata en mulattflicka, som bar en vattenkruka på sitt ulliga hufvud. Sjömännen inlät sig i samtal med henne och funno då, att det verkligen var Sambos Marguerita, som slumpen fört dem tillsammans med.

De satte sig att språka med henne på en gräspan och köpte henne litet grannlåt och sötsaker från en närbelägen bod, och Marguerita skrattade och var högeligen förtjust. Snart kom Sambo, men då han fick se dem, stannade han och såg skygg ut och ville ej komma fram. Men sjömännen voro i tagen att skämta och en af dem tog Marguerita under armen och tågade med henne under skratt och glam genom gatorna, och de skildes först nere vid hamnen, då sjömännen skulle gå ombord.

Sambo stod afsides i ett gathörn och såg, när sjömännen rodde tillbaka till fartyget, och Marguerita, som under hela aftonen ej frågat efter honom, fick stå ensam och vifta farväl åt dem.

* * *

Men på natten, då en ung lättmatros, som hade vakten på däck, stod och såg ut öfver staden, där alla ljusen voro släckta med undantag af en matt lykta vid fästningen, varseblef han ute i vattnet en båt, som nalkades med tysta årslag. Den styrde rakt ut till fartyget, och då den närmade sig, fann vakten till sin öfverraskning, att det var Sambos fyrkantiga båt, som kom, och i båten satt Sambo själf. Men det var något besynnerligt, som slåpade efter båten i en grof lina, en mängd grenar och kvistar, och vakten började ana, att det ej stod rätt till.

— Hallå, ropade han till Sambo. Hvad vill ni här?

Sambo vände ett gråblekt ansikte upp mot fartyget, och hans ögon glödde röda såsom om han förtärt mycket rom. Men han svarade intet på vaktens anrop utan påskyndade i stället sin rodd. Vakten såg honom nå fram till ankarkettingen och dra linan, hvori han bogserade det besynnerliga föremålet i vattnet, innanför kettingen, hvarpå han stötte ut båten igen och rodde bort, fortfarande dragande

i linan. Det mystiska föremålet drogs närmare och närmare ankarkettingen, och nu såg vakten, att det var en grof trädstam, med utskjutande grenar och kvistar, som låg och gungade i dyningarne.

Med en hård törn slog trädstammen slutligen emot kettingen och nu, plötsligt, sprang det upp något som en blixtnärhet och det glänste som en ljus strimma utefter hela kettingen.

— Jesses, en orm, ropade vakten, likblek af förfäran och störtade ned från backen.

Hans skri väckte alla i skansen, och äfven i kajutan hade man hört det. En vild panik grep besättningen, och man stängde in sig och hommade för all luckor och täppte till all kryphål så omsorgsfullt, att ej ens en myra skulle kunnat komma därigenom.

Men ute på vattnet gungade ännu Sambos båt. Han satt där och hvilade på årorna, och det syntes som om en glimt af tillfredsställelse lyst upp hans gråbleka anletsdrag, där han satt och såg bort mot fartyget.

* * *

Hvem beskriver den fasa och förfäran, som rådde bland besättningen de följande dagarne? Man vågade knappast gå ut på däck och för hvarje steg stannade man för att försiktigt se sig omkring, och minsta ljud kom sjömännen att fara tillsammans af förskräckelse.

Sjömännen, som äro hjältar ute på hafvet, då de möta faror, som tillhöra deras yrke, bli som barn, då de möta det ovanliga, och deras vidskeppliga fantasi ser då faran vida större än den egentligen är. Och nu voro de nästan allesammans gripna af en nervositet, som rent af hotade att rubba deras förstånd. Kaptenen var emellertid en klok och praktisk man och lät på det noggrannaste undersöka däck och då ormen ej syntes där, måste man antaga, att han hittat vägen ned till lastrummet, hvorför alla luckor till detsamma blefvo omsorgsfullt tillbommade. Härvid tyckte man sig se en skymt af ormen på afsatsen under backen, där det stack fram något ljusst fläckigt bland en del där hopadt kasse-rad tågvirke.

— Det finns ingen annan råd, än att svälta ut honom, sade kaptenen. Och trots den oberäkneliga tid en orm kan vara utan föda, var intet annat att göra.

Vi lågo kvar ännu några dagar i Puerto Plata och lastade litet gult färgträ, hvarefter vi seglade till Cabaret för att intaga mahogny, som var vår egentliga last.

Vid framkomsten till Cabaret var ormen död. Han låg raklång öfver tågvirket, där han förut legat gömd, och hufvudet hängde ut från afsatsens yttre kant och slängde för den minsta rörelse hos fartyget.

* * *

Sambo syntes aldrig mera till. Men några dagar efter detta hände, fann man hans båt slagen i spillror vid hafsstranden, flera mil från Puerto Plata.

Det sades, att han begett sig till hafs i sin båt, och att han låtit skicka en hälsning till Marguerita, att han snart skulle komma igen med ett stort skepp, som var fullastadt med idel vackra saker åt henne.

ETT STORARTADT BADHUS

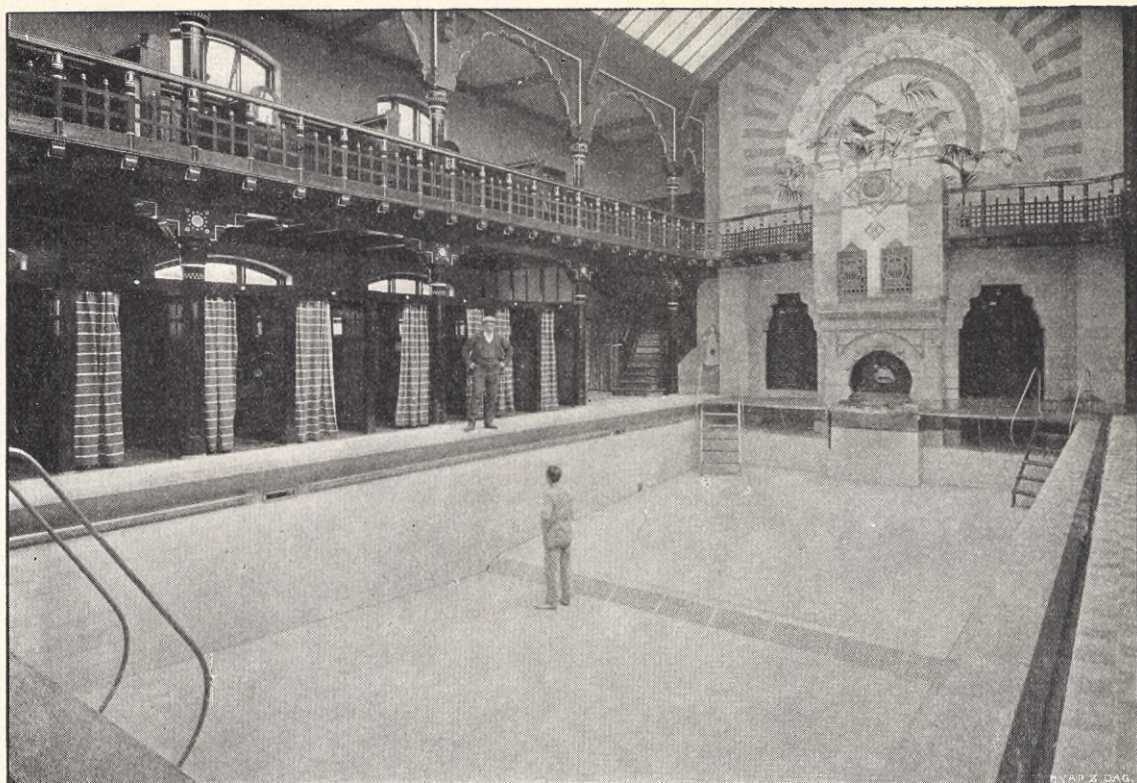

Foto. Ländahls fot.-aff., Sthlm.

ETT storartadt badhus har hufvudstaden erhållit i och med Sturebadets, beläget n:o 4 Stureplan, utvidgning. I den artikel, hvarved vi i vintras beledsagade professor Curmans porträtt, nämndes några ord om Sturebadets tillbyggnad, hvilken påbörjades 1893. Det nya badhuset, ty det är i själva verket ett helt nytt badhus, är nu färdigt och har dragit en kostnad af 600,000 kr. Men så är detta badhus äfven något non plus ultra i sitt slag. Den stora simhallen, uppförd i mitten af en två våningar hög hall under glastak, 16,5 m. bred och 22 m. lång, är allenastående och verklig sevärhet, såsom framgår af vår afbildning.

SVENSKA UR-UTSTÄLLNINGEN.

Foto. Ländahls fot.-aff., Sthlm.

INTERIÖR FRÅN UR-UTSTÄLLNINGEN.

Svenska urmakareföreningen, stiftad 1899, har till firandet af 10-årsminnet häraf anordnat en urutställning å Fria konsternas akademi i Stockholm. Expositionen är retroaktiv och upptager uteslutande arbeten af svensk tillverkning. I samband med alstren af den äldre urtillverkningen finnes i en särskild sal en afdelning för moderna arbeten. Katalogen räknar 642 nummer af 128 utställare, och märkas bland dem ett stort antal, tillhörande de kungliga, såväl konungen och drottningen som kronprinsen, kronprinsessan samt prinsarne Carl och Eugen. Missöde med försändelsen af fotografien har nödgat oss så knapphändigt behandla denna i kulturhistoriskt afseende särdeles intressanta utställning, hvilken bör kunna intressera litet hvar. Ingen resande, som under den närmaste tiden besöker Stockholm, bör försumma att taga expositionen i betraktande.

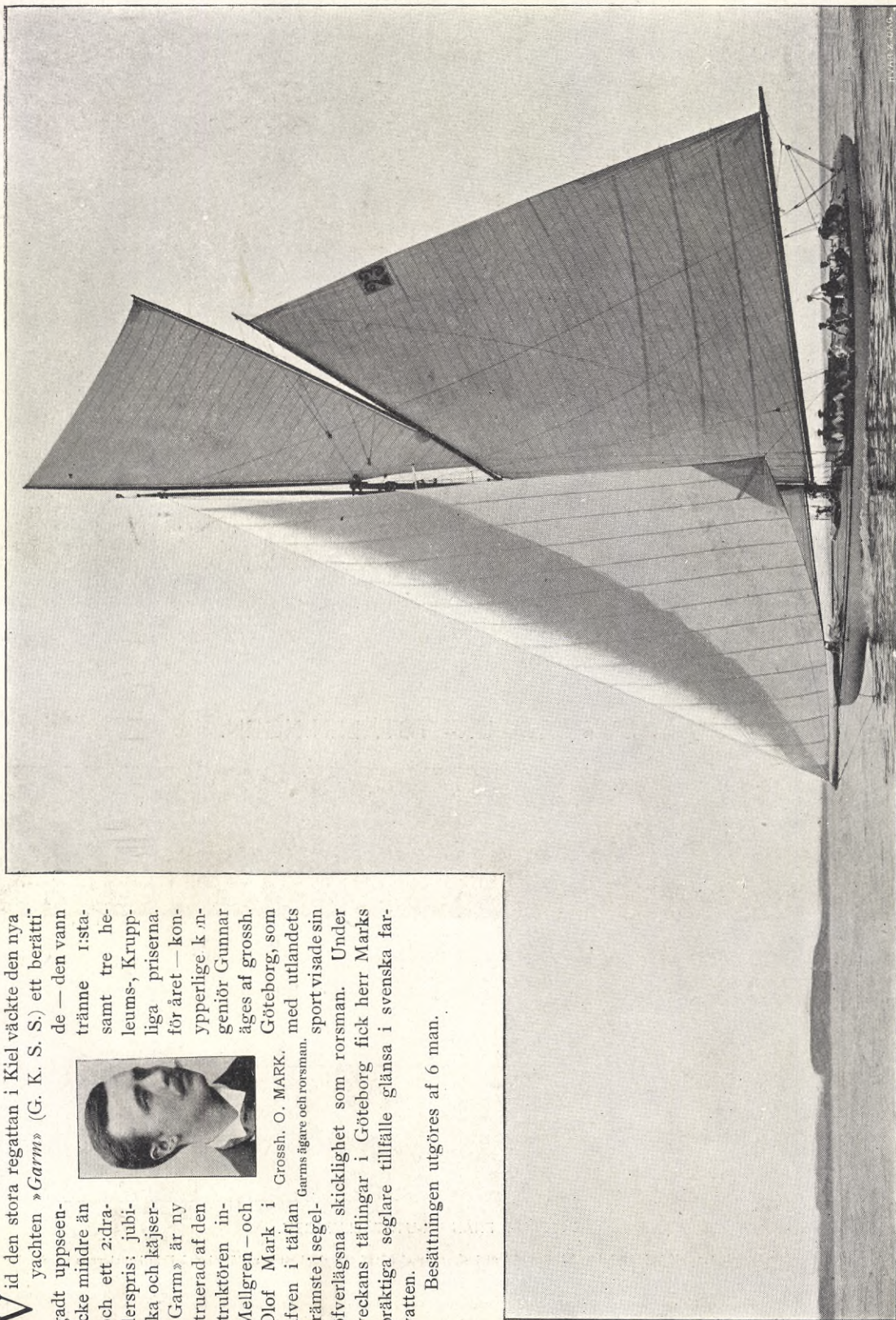
DEN SVENSKSE SEGRAREN I KIEL.

Vid den stora regattan i Kiel väckte den nya yachten »Garm» (G. K. S. S.) ett berättigt uppmärksamhet — den vann icke mindre än tre guldmedaljer och ett 2. draderspris: jubileums- och kajserska. »Garm» är ny konstruerad af den struktören in Mellgren — och Olof Mark i Göteborg, som äfven i täflan Garmis ägare och rorsman. sport visade sin främste i segelöfverlägsna skicklighet som rorsman. Under veckans täflingar i Göteborg fick herr Marks präktiga seglare tillfälle glänsa i svenska farvatten.

Grossh. O. MARK.
Garmis ägare och rorsman.

Besättningen utgöres af 6 man.

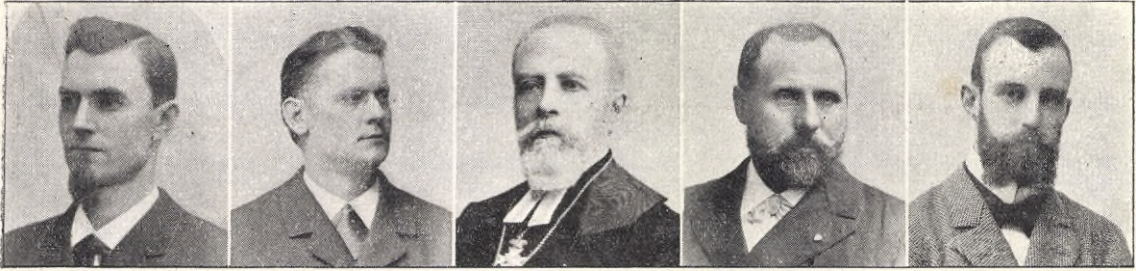

Effor fotograf.

»GARM», herr Olof Marks nya berömda yacht.

NYKTERHETSMÖTENA I HUFVUDSTADEN:

PORTRÄTT AF DE FRÄMSTE TALARNE UNDER 5:TE NORDISKA NYKTERHETSMÖTET.

Riksdagsman
J. BYSTRÖM,
Centr.-bestyr. ordf.
Hälsingstalet.

Statsrådet
K. S. HUSBERG,
Välkomsttal.

Biskop
G. von SCHÉELE,
Högtidspredikan.

Redaktör
SVEN ÅARRESTAD,
Norge.
"Afholdsarbeidet i Norge".

Skriftställaren
G. H. von KOCH,
"Rusdrycksutskänknigen på
lägerplatserna".

Höiskoleforstander
K. BJERRE,
Danmark. "Afholdssagen och
den vuxne ungdom".

Professor
E. ALMQUIST,
"Samarbete mellan nykterhets-
organisationerna och den
nykterhetsvänliga allmänheten.

Mr
CH. WAKELY,
Nykterhetsverksamhet i
England.

Lektor
J. BERGMAN,
"Framtidens sällsformsformer".

Med. dr
RAGNAR VOGT,
Norge.
"De kroniske alkoholisters
forpleining og behandling."

Fru
SOPHIE v. d. OSTEN,
Danmark. Forts. å föreg.
talares inledning.

Professor
W. SUCKSDORFF,
Finland. "Rusdryckerna från
medicinsk synpunkt".

Sognepræst
A. GÜNDESEN,
Norge. "Afholdsarbeidet i
kjerlighetsbudets lys".

Sagfører
H. NØNBOE,
Danmark.
"Overklassens stilling til afholdsbevægelsen".

Frilærre
J. HERMELIN,

Doktor
MATTI HELENIUS,
Finland. "Alkoholfrågan i
nationalekonomisk belysning".

Redaktör
ELOF LJUNGGREN,
"Nykterhetsverksamheten
bland barn och ungdom i
Sverige".

Fru
ALLI TRYGG-HELENIUS,
Finland. "Vetenskaplig
nykterhetsundervisning".

Lektor
P. WALDENSTRÖM,
Nykterhetspredikan.

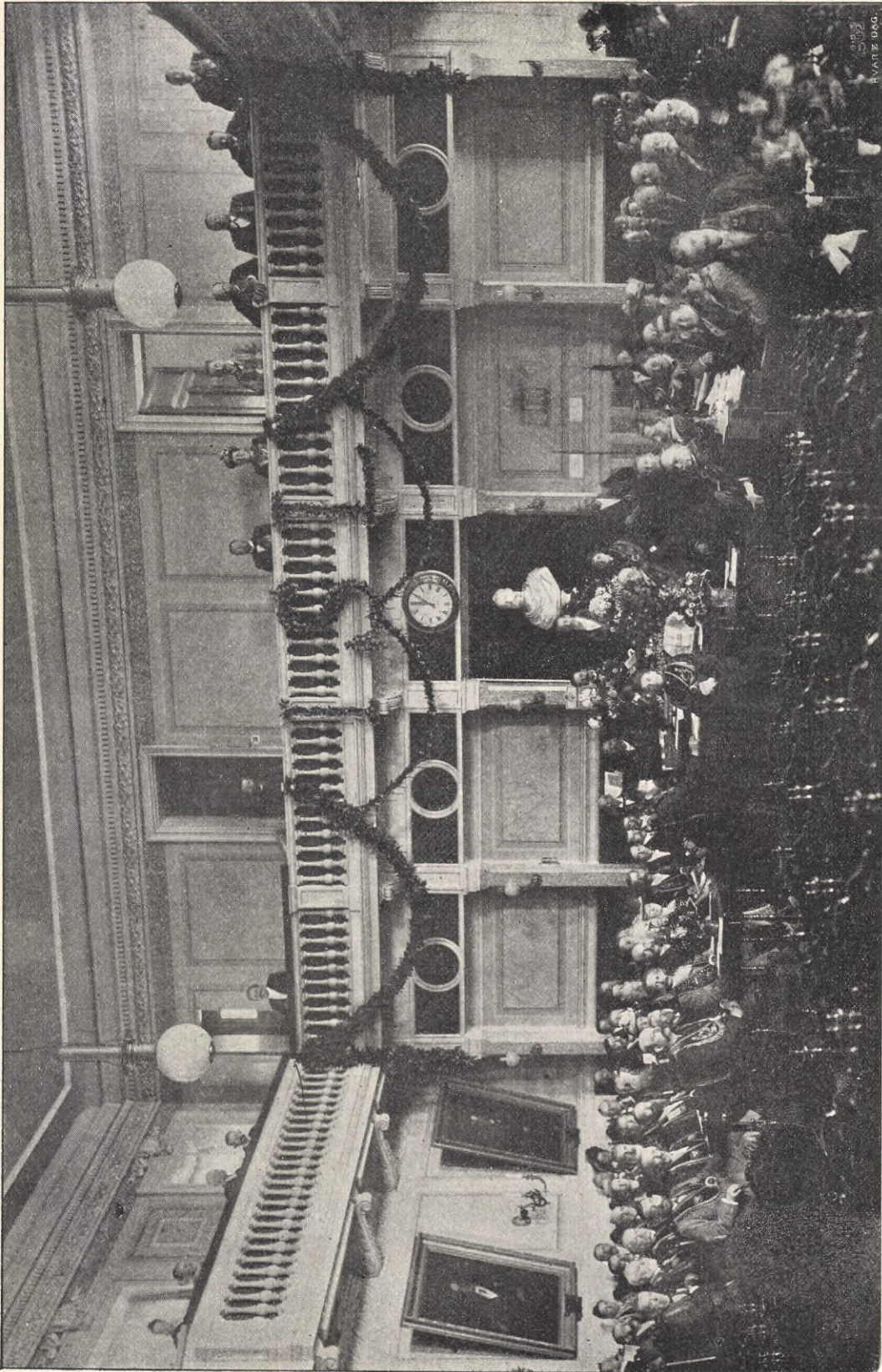

Foto. S. Matberg, Stockholm.

FRÅN NYKTERHETSMÖTENA I STOCKHOLM: Internationella goodtemplarkongressens storlogemötes öppnande. (1)

En mängd nykterhetsmöten ha under den förlutna veckan ägt rum i hufvudstaden. Bl. a. har där afhållits en internationel goodtemplarkongress, och meddela vi därifrån en bild af storlogemötets öppnande i riksdagens Andra kammars plenisal. Ordföranden, som synes framför kungens byst, är den bekante Joseph Malins (1) från Birmingham och den tillbakalutade mannen med det uppstruktade håret och mustascher goodtemplarnes i Sverige högste chef, riksdagsman Styriander (2).

Foto. Tengström, Stockholm.

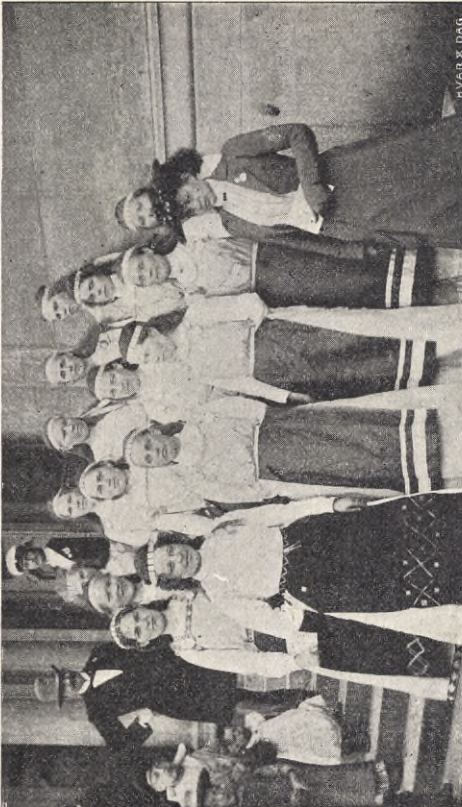
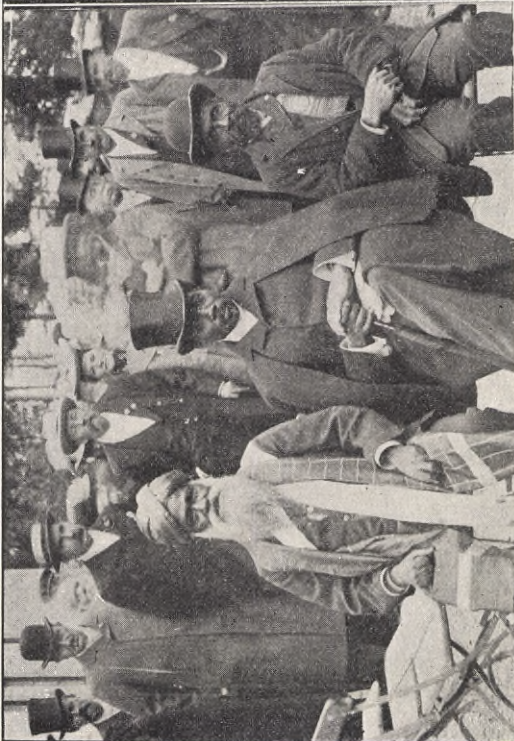

Foto. Lindahl, f. a. - aff., Södra.

FRÅN NYKTERHETSMÖTENA I STOCKHOLM:

Öfversta bilderna: De Kauriappa från Madras, negern Crocker från Guldkusten, Sam. Osburne från Amerika. Sångkören från Göteborg.

Nedersta bilderna: Norska sångkören Finska sångkören.

INTERNATIONELLA TRANSPORTARBETAREKONGRESSEN.

HVAR 8 DAG.

Foto. Lindblads f. t.-aff., Sklm.

INTERNATIONELLA TRANSPORTARBETAREKONGRESSEN I STOCKHOLM: Ordförande herr *Charles Lindley*, Stockholm (3); vid sidan af honom tysken *Störmer* (6); vidare i samma rad engelsmannen *Bell* (2) och holländaren *Wessels* (1) samt italienaren *Cabrini* (7). I midten, nedanför, igenkännes herr *Hinke Berggren* (4). Vid dennes vänstra sida sitter engelsmannen *Chambers* (5), *Tom Mann's* efterträdare.

En internationell transportarbetarekongress har nyligen sammanträd i Stockholm i Folkets hus' A-sal, och var detta den första internationella arbetarekongress, som någonsin ägt rum i Sverige.

Deltagarne i kongressen uppgingo till blott ett 20-tal, men de representerade flere hundra tusen arbetare. Ordförande var svensken *Ch. Lindley* och tysken *A. Störmer*, den senare med sitt långa skägg icke olik »general» *Booth*. Bland de när-

varande märktes för öfrigt *mr Richard Bell*, medlem af engelska parlamentet och vid kongressen representant för Englands järnvägsbetjänte, *mr T. Chambers*, *Tom Mann's* efterträdare som sekreterare för Englands transportarbetareförbund, holländaren *C. Wessels*, medlemmen af italienska parlamentet *Angiolo Cabrini*, vid kongressen representerande förbund både i Genua och Milano, m. fl. Kongressens förhandlingar präglades af sakrikhet och lugn.

VÄRLDENS NORDLIGASTE KAFÉ.

En vän till HVAR 8 DAG uppe i högsta Norden har insändt vidstående bild. Den visar ett kafé, beläget vid *Vassijaure*, station å *Luleå—Ofotenbanan*, men i den allra nordligaste delen där af och endast några kilometer från riksgänsen.

Men denna bild lämnar intyg om något annat, också det af intressé. Det gamla rekordet »Från *Ystad* till *Haparanda*», hvilket ju ännu får eftersträfvast äfven af mycket väl spridda tidningar och tidskrifter, det är tydligen slaget af HVAR 8 DAG, som länge kunnat påvisa sitt berättigande till det gamla rekordet men som ju nu kan tala om »Från *Ystad* till *Vassijaure*»; säger mer eller hur?

Amatörfoto

HVAR 8 DAG.

SVENSKA FLICKOR I VÄRLDENS NORDLIGASTE KAFÉ.

STOCKHOLMS PLANTERINGAR.

Fotografier för HVAR 8 DAG af Axel Lindahls foto.-affär, Stockholm.

Dessa planteringar, hvilka stå under högsta uppsikt af den skicklige stadsträdgårdsmästaren A. Medin, äro ju särdeles vackra och väl hållna. Om äfven parkerna i Stockholm äro ganska små i jämförelse med parkytorna i kontinentens större städer, draga de dock, tack vare de smakfulla planteringarne, icke det kortaste strået.

Ända till början af föregående århundrade funnos i hufvudstaden icke några offentliga parker eller planteringar med undantag af kyrkogårdarne. De förnämsta planteringarne, som Stockholm nu äger, Kungsträdgården och Humlegården, förskrifva sig viss-rigen fran gamla tider, men de äro statsge- dom och ha först i en senare period upplåtits för allmänheten.

Till de äldsta af stadens egna planteringar äro att räkna: alléplanteringen å Adolf Fredriks torg, Strömparterren samt Berzelii park, hvilken jämte några smärre planteringar anlades 1852—53.

Skötseln af planteringarne var ända till år 1869 öfverlämnad åt entreprenörer, men från och med nämnda år har funnits en stadsträdgårdsmästare. Efter år 1876, sedan den nya stadsplanen blifvit antagen, började planteringar anläggas på åtskilliga håll.

I de centralt belägna parkerna är det icke tillåtet att beträda gräsmattorna, hvilka ju delvis äro försedda med blomsterrabatter. I de yttre stadsdelarnes parker äger allmänheten däremot fritt tillträde till gräsmattorna, hvilka sakna blomsteranläggningar.

Sedan år 1886 har kommunen mot ersättning af församlingarne börjat öfvertaga vården af kyrkogårdarnes planteringar, den ena efter den andra.

Den areal af parker och planterade öppna platser, som för närvarande är ordnad, uppgår, Karlavägen inbegripen, till omkring 45 hektar. Härtill komma alléplanteringarne å gatorna samt kyrkogårdarne.

Stadens kostnader för alla dessa planteringars första anläggning eller ordnande till hvad de nu äro ha sedan år 1870 uppgått till 520- å 530,000 kr. Anslaget för det årliga underhållet, som 1870 endast utgjorde 2,500 kr., uppgick 1875 till 20,000 och har från och med 1895 varit upptaget till 55,000 kr.

För trädens och de öfriga växternas uppdragande till planteringarnes vård och underhåll begagnade staden till år 1894 mer eller mindre provisoriskt inrättade, men centralt belägna tomter, som emellertid efter hand måste öfvergifvas för gatureregleringar. År 1893 uppläts för ändamålet en staden tillhörig tomt vid södra ändan af Götgatan och invid stranden af Hammarbysjö. Platsen är visserligen långt aflägsen, men har ett stort utrymme och utmärkta terrängförhållanden. Här finnas uppförda en hel del växthus af glas och järn, hvilka uppvärmas af varmvattenledningar, hvarjämte

anlagts erforderliga drifbänkar och trädskolor. I växthusen och kasterna öfvervintra mer än 60,000 växter.

Våra vackra bilder visa, huru prydligt Stockholms planteringar te sig, och, bland annat, huru äfven den tropiska floran kommit till användning. Kanske kunde man stundom önska någon större fantasi beträffande anläggande, någon mindre regelbundenhet, något mera lif öfver det hela. Men som det är, är det i sitt slag förträffligt och gör den nitiske stadsträdgårdsmästaren Medin, hvilken för resten är helt populär i Stockholm, all heder.

A. MEDIN.
Stadsträdgårdsmästare.

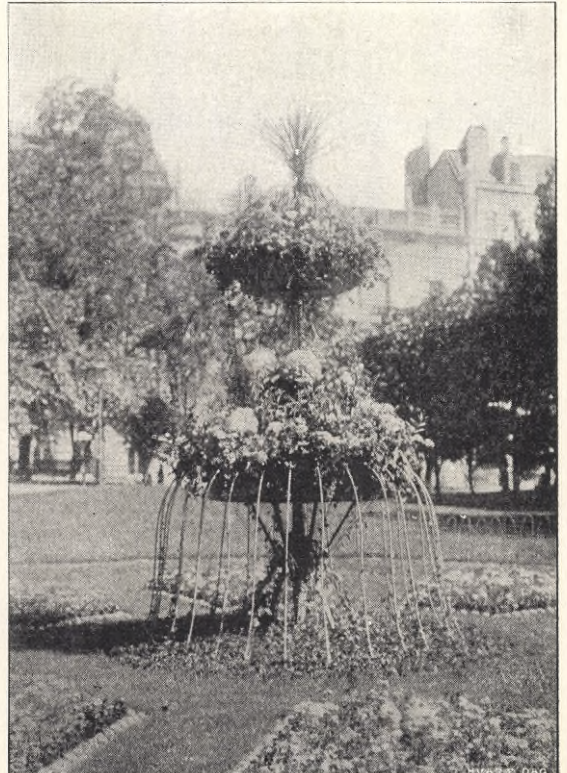
PLANTERING I KUNGSTRÄDGÅRDEN, omkring Karl XIII:s staty.

PALMERA I HUMLEGÅRDEN, vid Kongl. Biblioteket.

PLANTERING I HUMLEGÅRDEN, omkring Linnés staty.

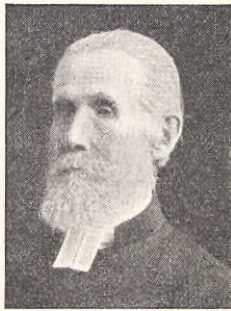
BLOMSTERKORGEN I BERZELII PARK.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

K. H. L. HAMMARSKJÖLD.

Till president i Göta hofrätt har k. m. utnämnt och förordnat förutvarande justitieministern, revisionssekreteraren *K. H. L. Hammarskjöld*.

J. E. BRINK.

Den 11 juli fyllde komministern i Filipstad *J. E. Brink* 84 år. Född 1814 blef B. komminister i Filipstad 1867, samt lasarettspredikant därstädes 1869. Han är sedan 1900 senior bland stiftets presterskap.

D. J. ELGÉRUS.

Den 2e juni fyllde fabrikkören *Daniel Julius Elgérus* i Örebro 85 år. Den högt värderade åldringen var under dagens lopp föremål för storartad hyllning af sina arbetare samt af släkt och vänner från när och fjärran.

G. N. DONNER.

75 år fyllde den 3 juli länsnotarien i Gottlands län *Georg Niclas Donner* i Visby. D. är sedan 1893 ordförande i styrelsen för Riksbankens afdelningskontor i Visby.

R. T. SJÖLIN.

75 år fyllde den 6 juli häradsskrifvarern i Rönnebergs fogderi af Malmöhus län *Rudolf Teodor Sjölin* i Landskrona. S. utnämndes 1864 till sin nuvarande befattning.

J. SAHLIN.

70 år fyllde den 6 juli kyrkoherden i Sköllersta *Jonas Sahlin*. Prestvigd 1859 utnämndes han, efter förordnanden på skilda ställen, till komminister i St. Mellösa och Norrbyås 1872 samt till kyrkoherde i Sköllersta 1889.

J. P. LAGERGREN.

Den 2 juli fyllde rektorn, fil. doktor *Jonas Peter Lagergren* i Jönköping 60 år. L. blef student 1861, fil. kand. 1868, docent 1872, fil. dr. samma år, lektor i Norrköping 1872, rektor i Skara 1873, i Sköfde 1880, i Hernösand 1883 samt i Jönköping 1889.

P. HEDLUND.

50 år fyllde den 4 juli en deltagaren i den kända och betydande Handels-Byrån i Göteborg, *Patrik Hedlund*. Han uppvaktades på sin hedersdag af kontorspersonalen, samt många vänner och bekanta.

A. HJORTHÉN.

Den 1 juli fyllde Lidköpings mångårig medlem af stadsfullmäktige samt drätselkammaren *Aron Hjorthén* därstädes 50 år. H. är äfven sedan flere år brandchef, ordförande i fattigvårdsstyrelsen, ledamot i sparbanksstyrelsen samt dessutom anlitad i åtskilliga andra kommunala värf.

C. W. AURÉN. †

Nyligen afled i Upsala f. stationsinspektoren vid Torsåkers järnv.-station *Carl Walfrid Aurén*, en i sin krafts dagar både dugande tjänsteman och behaglig umgängesvän. A. sörjes närmast af maka och barn.

E. K. HORNDAHL. †

Den 29 juni afled i Helsingborg grosshandlaren *Ernst Karl Horndahl* i en ålder af endast 30 år. Dugande affärsman, var den hädangångne som enskild person en flärdfri och öppen natur. Han sörjes närmast af far och bröder.

O. F. WASSBERG. †

Den 25 juni afled i Stockholm medarbetaren i "Socialdemokraten" fil. kand. *O. F. Wassberg* i en ålder af blott 27 år. W tjänstgjorde en tid som extra lärare vid Köpings läroverk och sedermera som red.-sekr. i "Bergslagsbladet" samt erhöill i mars anställning i "Socialdemokraten".

Observera täflan för amatörfotografer till den 15 Augusti!

Brasan sprakade muntert i den öppna spiseln i det lilla pastorsboställets förmak. Tékitteln, som på gammaldags manér hängde öfver elden, puttrade och sjöng om kommande händelser; och framför densamma satt Dorothea Turney och stirrade drömande. Hon höll hufvudet mellan händerna och stödde armbågarne mot knäna och kastade allt emellanåt en blick på de fotografier, som prydde rummets väggar.

Hon väntade på den hon kär hade, han skulle nu komma från universitetet, öfverhöjd med ärebetygelser efter sina examina. Deras förlofning var icke eklaterad, men Maxwell Greystone hade varit hennes hjärtans kär så långt hon kunde minnas tillbaka. Han hade friat till henne dagen efter det de sammanträffat första gången. Han var då elfva och hon nio år. Huru ofta hade hon icke här framför brasan väntat att han skulle komma hem under skollofvet. Brasan och tékitteln voro oskilkjaktigt förenade med hans hemkomst, ty han kom vanligtvis med samma tåg.

»Han kommer! Han kommer!» sjöng tékitteln.

Men denna afton tyckte hon, att den ej hade samma muntra tonart, som annars.

Det skulle ej blifva vid det gamla längre. Han skulle ej komma så regelbundet hädanefter. Hans uppfostran var till en viss grad fullbordad, och den gamle prästmannen hade under ett helt år öfvervägt hvilken bana, hans son skulle välja. Denna villrådighet oroade den gamle fadern.

Plötsligt hördes raska steg utanför. Dorothea spratt till som hon gjort ofta förut. Huru väl hon kände igen hans steg.

»God afton, Dora, min flicka!»

»Oh! Max», sade hon, mer hann hon ej säga, ty han tillslöt hennes läppar med en smällande kyss. Fröken Snaggs, den gamla guvernanten, rodnade, och öfver faderns ansikte lade sig en djup skugga. Han hade många gånger föresatt sig, att tillhålla sin son för detta hans uppförande, men det hade ej blifvit någonting af. I afton måste det ske.

De slogo sig ned kring tébordet, under det frågorna haglade öfver Max, hvilken hjältemodigt försökte sig på konsten att besvara dem alla och på samma gång svälja de nybakade våfflor, man trugade på honom.

Senare på aftonen sutto far och son ensamma och samtalade om huru hans framtid skulle gestalta sig. Vänligt, men bestämt, meddelade den gamle prästmannen, att han träffat förberedande aftal med en teologisk lärdomsanstalt, hvarest sonen nu kunde få fullborda sina studier och aflägga prästexamen, men innan detta kunde ske, hade en kollega lofvat handleda sonen i hans studier. Denne prästman bodde omkring sex mil därifrån. Till slut ville fadern äfven ha sagt, att det måste vara slut på förhållandet mellan honom och Dorothea Turney. Han måste upphöra med att kyssa henne! Hädanefter måste han behandla henne som en dam, hvilken endast vore en gäst i deras hem.

»Men, pappa, det är redan klart oss emellan, vi förstå hvarandra», protesterade han.

»Du får lägga bort sådant barnsligt prat. Jag kan underrätta dig, att jag är fröken Turneys förmyndare. Hon är öfverlämnad i min vård, och jag har årligen mottagit en rundlig summa för hennes underhåll.»

Detta var något oväntadt för Max. Han såväl som de öfriga af familjen visste endast, att hon var fader- och moderlös, hvarför hon alltid ansetts såsom en af familjen.

Dorothea Turney hade för sin del bestämt, att de skulle gifta sig så snart han slutat sina uni-

versitetsstudier. Hon hade ju tillräckligt med pänningar för dem båda att lefva af. Hon somnade den kvällen och drömde att universitetskanslären lofvat viga dem, såsom en belöning för hans flit. Hon vaknade så ovanligt tidigt och i en så underlig sinnesstämning. Hela huset var ju annorlunda nu sedan Max kommit hem.

Huru förvånad blef hon ej, då hon kom ned till frukosten och fann både Max och fadern tysta och allvarliga. Intet af det vanliga skämtet. Då måltiden var öfver lockade Max på Clip, foxterriern, och gick ut utan att yttra ett ord. Hon stod kvar vid fönstret och såg länge efter dem och undrade öfver sin väns besynnerliga beteende.

Som hon stod där, kände hon en hand läggas på sin skuldra. Det var den gamle prosten, som stod vid hennes sida.

»Hvad är det jag hör om dig och Max», sade han.

Dorothea fick nu anledning att öppna sitt hjärta för honom. Hon hade väntat en kyss på pannan och hans faderliga välsignelse, men fick erfara något helt annat. Den gamle berättade henne för första gången, att hon var ensam ägare till ett stort gods, afkastande öfver hundratusen kr. pr år.

Hvad skulle hon med det till utan Max? Hon svor evigt hat till alla myndigheter och lagar, som reste sig hindrande i deras väg. Hon skulle vänta ännu två år och trotsa dem alla.

Följande dag beslöt den gamle prästmannen i samråd med de legala myndigheternas representant i närmaste stad, att hans myndling skulle anträda en utrikes resa, hvilken skulle räcka i två år, och under hela denna tid skulle hon ej få meddela sig med Max.

Den natten snyftade Dorothea sig till sömns, och Max satt uppe så länge, att hans foxterrier med ett sakta kvidande började uttrycka sitt deltagande i sin herres sorg.

Stackars Max! Han var totalt förkrossad. Han hade fått befallning resa med morgondagens första tåg och icke återkomma förrän Dorothea anträdit sin utländska resa. Men om två år skulle allt bli godt och väl igen.

*

Två år senare erhöll pastor Maxwell Greystone, fattigpräst i den stora stadens sämsta slumkvarter, ett bref. Det var från Dora. Hon hade nu återkommit till Europa och önskade träffa honom.

Huru hans hjärta jublade. Hans åhörare i den eländiga missionssalen undrade hvad som gick åt deras eljes så allvarlige pastor. Han berättade för sin trogne Clip många gånger om att »hon» skulle komma.

Någon dag senare uppsökte han henne på hotellet. Efter en stunds väntan blef han insläppt.

»Åh, Max, hvad du var vänlig, som kom så snart», sade hon och räckte honom stelt handen. »Vi ämna oss just ned till min förmyndare på ett par dar. Kommer du ihåg huru barnslig jag var, som grät öfver att jag ej fick gifta mig med dig», sade hon skrattande. »Men ännu en sak, du får lofva mig, att alltid bli en broder för mig, så som du varit tillförne. Det skall bli så roligt att få upplifva de gamla minnena igen och få hälsa på flickorna och fröken Snaggs.»

Omedveten om hur hon plågade honom, fortsatte hon oafbrutet:

»Du stannar väl och dinerar med oss. Du kan ej? Hvad, hvarför? Måste du redan gå? Så tråkigt!»

Och Maxwell Greystone gick tillbaka till sin foxterrier och sin slummission — och fortsätter sitt verk där än i dag.